

Správa sociálního zabezpečení

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění – základní charakteristika

- nemocenské pojištění je určeno k zajištění osob ekonomicky aktivních a chrání je při ztrátě (omezení) příjmu z ekonomické aktivity v důsledku krátkodobých sociálních událostí
- z hlediska postavení státu v NP se jedná o státní zabezpečení
 - stát provádí svými orgány (ČSSZ, OSSZ a další)
 - financuje přes státní rozpočet (příjmy a výdaje NP jsou příjmy a výdaji státního rozpočtu)
- z hlediska postavení jednotlivce se jedná o princip pojišťovací (účast v NP je spojena s povinností platit pojistné)

Nemocenské pojištění - prameny

- zákon č. 187/2006 Sb. s původní účinností od 1. 1. 2007
 - změna zákonem č. 585/2006 Sb. účinnost stanovena od 1. 1. 2008
 - změna zákonem č. 261/2007 Sb. účinnost stanovena od 1. 1. 2009
- klady
 - sjednocení úpravy NP
 - původně 3 dílčí systémy
 - nemocenské pojištění zaměstnanců
 - nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných
 - nemocenská péče v ozbrojených silách
 - v jednom předpise i úprava institucionální a procesní včetně posuzování zdravotního stavu
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Osobní rozsah nemocenského pojištění

- zaměstnanci
 - vymezení pojmu zaměstnanec v § 5 písm. a)
- osoby samostatně výdělečně činné
 - vymezení podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Účast na nemocenském pojištění

- zaměstnanci – povinná účast (§ 6) s výjimkou tzv. zahraničního zaměstnance [§ 3 písm. q)], kde je účast dobrovolná
 - výkon zaměstnání
 - na území ČR (stejně se posuzuje i přechodný výkon práce v zahraničí)
 - trvale v cizině pokud
 - zaměstnavatel má sídlo v ČR
 - není povinná účast na DP v místě výkonu práce
 - trvalý pobyt na území ČR nebo jiného státu EU
 - rozhodný příjem (v současné době 2.500,- Kč měsíčně)
- pojištění při zaměstnání malého rozsahu - 7
- pojištění z dohody o provedení práce - 7a
- souběh pojištění z více zaměstnání
- vynětí z pojištění
- pojištění vzniká
 - dnem nástupu do práce podle příslušných činností
 - klad – nová úprava reaguje na úpravu vzniku PP podle ZP - 10 odst. 1 písm. a)
 - podáním přihlášky u zahraničního zaměstnance

Účast na nemocenském pojištění - pokračování

- zánik účasti na nemocenském pojištění
 - zásadně ukončením vztahu, který založil účast
 - sjednaná částka započitatelného příjmu nedosahuje rozhodného příjmu
 - nástup do výkonu trestu odnětí svobody
 - zahraniční zaměstnanec
 - dnem uvedeným v odhlášce
 - nezaplacením pojistného
- ochranná lhůta § 15
 - 7 kalendářních dnů ode dne zániku PV NP
 - 180 kalendářních dnů pro nástup na peněžitou pomoc v mateřství

Účast na nemocenském pojištění - pokračování

- osoby samostatně výdělečně činné
 - výkon samostatné výdělečné činnosti
 - na území ČR
 - mimo území ČR na základě oprávnění vyplývajícího z právních předpisů ČR
 - podání přihlášky k účasti na NP na předepsaném tiskopisu
- při více samostatných výdělečných činnostech není souběh účasti, ale jen jedna účast
- zánik účasti na NP
 - dnem uvedeným v odhlášce z pojištění
 - dnem skončení samostatné výdělečné činnosti
 - dnem zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnosti
 - dnem, od kterého byl pozastaven výkon sam. výd. činnosti
 - prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo zapláceno pojistné ve stanovené lhůtě či bylo zapláceno sice ve lhůtě ale v nižší částce
 - dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody

System davek z nemocenskeho pojisteni

- druhy davek
 - nemocenske
 - osetrovne
 - penezita pomoc v mateřstvi
 - vyrovnacı prıspıvek v tehotenstvi a mateřstvi

Dávky nemocenského pojištění

- pokračování

- nemocenské
 - náleží všem pojištěncům při splnění podmínek
- peněžitá pomoc v mateřství
 - náleží všem pojištěncům při splnění stanovených podmínek
- ošetřovné
 - jen zaměstnancům s vyloučením některých skupin zaměstnanců - § 39 odst. 5
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství
 - náleží jen zaměstnankyním s vyloučením některých skupin - § 42 odst. 4

Dávky nemocenského pojištění

- pokračování

- nárok na dávku a nárok na výplatu dávky
- obecné podmínky vzniku nároku
 - podmínky pro vznik byly splněny v době pojištění
 - pro nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství též v ochranné lhůtě
 - nevykonává práci v pojištěné činnosti (nevykonává práci osobně)
 - nenáleží mu nadále započítatelný příjem
 - není ve vazbě
 - nevykonává trest odnětí svobody
- zvláštní podmínky pro jednotlivé dávky

Dávky nemocenského pojištění

- pokračování

- dávka se poskytuje za kalendářní dny
- dávka se poskytuje po dobu tzv. podpůrní doby, která je stanovena pro každou dávku samostatně
- dávka se vypočítává z tzv. denního vyměřovacího základu
 - u zaměstnance se vychází z vyměřovacích základů pro DP (12 kal. měsíců děleno počtem kalendářních dnů v tomto období)
 - u OSVČ vyměřovací základ z něhož bylo placeno pojistné (12 kal. měsíců děleno počtem kal. dnů v tomto období)
 - redukce zjištěného denního vyměřovacího základu - § 21
 - redukční hranice - § 22, sdělení č. 272/2015 Sb.

Správa nemocenského pojištění

- Orgány NP
 - Okresní správa SZ
 - Česká správa SZ
 - Služební orgány
 - MO, MV, Vězeňská služba, Generální ředitelství cel, Generální inspekce bezpečnostních sborů, BIS, Úřad pro zahraniční styky a informace
 - MPSV

Příslušnost orgánů NP

- Věcná příslušnost - § 82
- Místní příslušnost OSSZ
 - Pojištění zaměstnanců – sídlo zaměstnavatele
 - Pojištění OSVČ – místo trvalého pobytu
 - Místo výkonu práce ošetřující lékaře
 - Místo pobytu pojištěnce při DPN a další

Úkoly orgánů NP

- Okresní správa SZ - § 84
- Česká správa SZ - § 85
- Služební orgány - §86
- MPSV - § 87